

บทบรรณาธิการ: ก้าวสู่ทศวรรษใหม่กับความท้าทายของกฎหมายในยุคดิจิทัล

วารสารนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้เดินทางร่วมกับผู้เขียน ผู้อ่าน และผู้ทรงคุณวุฒิมาจนถึงขณะนี้ ปีที่ 15 เล่มที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569) ถือเป็นสิ่งยืนยันความมุ่งมั่นในการเป็นสะพานเชื่อมองค์ความรู้ทางกฎหมาย ทว่าวันนี้เรากำลังยืนอยู่บนรอยต่อของยุคสมัยที่พลิกผันอย่างรวดเร็ว “ยุคดิจิทัล” ที่ไม่เพียงแต่เปลี่ยนวิถีชีวิต แต่ยังสร้างภาวะความไม่สอดคล้องทางกฎหมาย เทคโนโลยีและบริบทสังคมก้าวล้ำนำหน้าตัวบทกฎหมายที่ใช้อยู่เดิมอย่างเห็นได้ชัด การพัฒนากฎหมายให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงจึงไม่ใช่เพียงทางเลือก แต่เป็นภารกิจเร่งด่วน วารสารฯ ฉบับนี้พร้อมนำเสนอ 8 บทความวิชาการเข้มข้นที่จะพาทุกท่านสู่ประเด็นทางกฎหมายที่กำลังเป็นข้อถกเถียงในปัจจุบัน เปิดฉากด้วยความมั่นคงของชาติ **“กฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติการทางทหารเพื่อป้องกันประเทศ”** ที่จะสำรวจข้อจำกัดของพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 ท่ามกลางบริบทการสู้รบสมัยใหม่ บทความนี้เสนอทางออกในการบูรณาการสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนเพื่อปกป้องราชอาณาจักรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อด้วยมิติแห่งความยุติธรรมทางอาญาใน **“ผู้เสียหายในคดีอาญาศึกษากรณี: ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 5(2)”** ที่หยิบยกโมเดลจากสหรัฐอเมริกาและสิงคโปร์ มาทลายข้อจำกัดเดิม โดยเสนอให้ขยายสิทธิไปยังคู่สมรสที่ได้จดทะเบียน รวมถึงบุคคลในครอบครัว เพื่อปกป้องสิทธิของผู้สูญเสียอย่างแท้จริง

ในทางเศรษฐกิจ พลัดไม่ได้กับ **“การกำหนดให้ความผิดฐานหลักเลี่ยงภาษีตามกฎหมายศุลกากรเป็นความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษากรณีการนำเข้ารถยนต์”** บทความที่ตีแผ่กลไกการปราบปรามพร้อมข้อเสนอผ่าทางตันความซ้ำซ้อนของอำนาจระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และสำนักงาน ป.ง. และร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยงใน **“ปัญหาทางกฎหมายและการควบคุมบ่อนกาสิโนในประเทศไทย ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจสถานบันเทิงครบวงจร พ.ศ. ...”** โดยถอดบทเรียนจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ และสหราชอาณาจักร เพื่อเป็นต้นแบบการควบคุมกาสิโนออนไลน์และการโฆษณา กลับมาที่ประเด็นใกล้ตัวบนท้องถนนกับ **“ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานจราจร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522”** ที่ชี้ให้เห็นช่องโหว่ของการใช้ดุลพินิจและโทษที่ไม่ยืดหยุ่น จึงมีการเสนอให้นำโมเดลจากญี่ปุ่นและฝรั่งเศสมาเป็นต้นแบบในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมายจราจรไทย จากนั้นเข้าสู่โลกไซเบอร์กับ **“ปัญหามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองและควบคุมธุรกิจค้าสัตว์เลี้ยงออนไลน์”** ท่ามกลางกระแส “Pet Humanization” ที่คนรักสัตว์ยอมทุ่มเงิน บทความนี้จะเผยถึงการฉ้อโกงและการทารุณกรรมสัตว์บนแพลตฟอร์ม พร้อมเสนอมาตรการสกัดกั้นตามแนวทางของฝรั่งเศส เยอรมนี และสหรัฐอเมริกา ปิดท้ายด้วยประเด็นสิทธิมนุษยชนและแรงงานในยุคใหม่ **“เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐ”** ที่ท้าทายเส้นแบ่งระหว่างสิทธิขั้นพื้นฐานและความเป็นกลางทางการเมือง และ **“ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคนทำงานขนส่งสินค้าในระบบแพลตฟอร์ม (ไรเดอร์) ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541”** ที่จะพาทุกท่านไปเรียนรู้เศรษฐกิจบนแพลตฟอร์ม และร่วมค้นหาแนวทางคุ้มครองสิทธิของกลุ่มไรเดอร์ ผู้เผชิญความเสี่ยงบนท้องถนนในทุกขณะของการทำงาน ทั้ง 8 บทความนี้ ไม่เพียงแต่สะท้อนสังคมปัจจุบัน แต่ยังเป็นเสมือนเข็มทิศชี้ทางให้การปฏิรูปกฎหมายไทยในปัจจุบันและอนาคต กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะสร้างความประทับใจ จุดประกายความคิด และมอบคุณค่าในทางวิชาการกฎหมายให้แก่ทุกท่าน ค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลเรขา ศิริชัยวารวรรณ

บรรณาธิการวารสารนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต